

- стимулювання: запровадження інформаційних технологій та сучасних телекомунікаційних засобів; зменшення енергоємності та ресурсомісткості виробництва;
- введення пільгового режиму амортизаційних відрахувань та інвестиційного кредиту за рахунок зменшення податку на прибуток на певну частину загальної вартості інвестицій в устаткування (особливо на стадії модернізації малих підприємств);
- запровадження державного страхування кредитів приватних банків, наданих для виконання інноваційних проектів;
- дієву державну підтримку венчурного підприємництва;
- фінансову участь України в європейських науково - технологічних програмах.

Висновки. Отже, для вирішення зазначених питань слід здійснити комплекс заходів, спрямованих передусім на інституціональне забезпечення інноваційного розвитку малого підприємництва, зокрема:

- упорядкувати й удосконалити законодавчу та нормативно-правову базу, що регламентує діяльність інноваційного підприємництва, адаптувати її до принципів і норм Європейського Союзу;
- розробити механізм фінансування наукових досліджень в Україні; встановити мінімальну частку ВВП (державного бюджету), що має спрямовуватись на фундаментальні та технологічні дослідження;
- урегулювати правові та економічні основи діяльності всіх елементів інноваційної інфраструктури - бізнес - інкубаторів, технопарків, технополісів тощо, а також недержавних фондів підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності малих підприємств;
- створити в міністерствах, інших центральних органах державної влади й управління підрозділи для захисту діяльності малих підприємств з питань охорони інтелектуальної власності; визначити державну установу, яка забезпечуватиме координацію продавців і покупців інтелектуального продукту, надаватиме їм усебічну юридичну допомогу з питань патентування тощо.

Усі ці заходи сприятимуть формуванню в Україні такої моделі організації науково-дослідницьких робіт, яка би поєднувала елементи ринкової економіки, зокрема забезпечувала свободу інноваційному розвитку малого підприємництва і водночас зберігала гнучкі важелі державного регулювання інноваційної діяльності як однієї з найважливіших сфер життєдіяльності суспільства.

Література:

1. Варналій З. С. Конкуренція і підприємництво / Захар Степанович Варналій. – Київ: Знання України, 2015. – 463 с. – (Монографія).
2. Інноваційна політика: Європейський досвід та рекомендації для України – Київ: Фенікс, 2011. – 214 с. – (аналітичні матеріали).
3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. // Інформаційно-видавничий центр Держстату України. – 2014. – С. 163–165.
4. Шалаєнко М. А. Моделювання та прогнозування розвитку малих підприємств в Україні [Електронний ресурс] / М. А. Шалаєнко // Ефективна економіка. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=5269>.

УДК 336

Задирака Юлія Сергіївна
 студент ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана»
 e-mail: zadiraka_yulia@ukr.net

ЛІЗИНГ ТА ФАКТОРИНГ У ФІНАНСУВАННІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Досліджено і систематизовано роль лізингу та факторингу для фінансування малих та середніх підприємств.

Вступ. Бізнес завжди розглядають як одну з основ сучасної ринкової економіки. Розвиток бізнесу відіграє важливу роль в економіці країни, між ним і економічним розвитком країни спостерігаються тісний зв'язок і пряма залежність. Малий та середній бізнес – це соціально-економічний фундамент, без якого не може розвиватись будь-яка інноваційно-орієнтована держава, а тому його фінансування на достатньому рівні є дуже важливим.

Актуальність. В сучасних умовах бізнес функціонує в умовах нестачі фінансових ресурсів для своєї діяльності. Тому необхідним є дослідження сучасних методів фінансування компаній.

Постановка проблеми полягає в дослідженні фінансування для розвитку малого та середнього бізнесу і проблем, які з цим пов'язані.

Результати дослідження. Аналізуючи проблеми розвитку малого і середнього бізнесу в Україні, зазначимо, що основною є проблема недостатності фінансування. Ця проблема актуальна не тільки в нашій країні, але і в країнах з розвинутою економікою. Для вирішення даного питання більшість країн забезпечують законодавчі умови для створення фінансової інфраструктури. Малий і середній бізнес в більшості країн фінансується переважно за рахунок невеликих банківських установ, а саме: банків взаємного кредитування, кооперативних банків, які спеціалізуються в основному на кредитуванні середніх і малих підприємств і за рахунок міжнародних програм допомоги. Такі установи задовольняють потреби бізнес-структур в наявності різноманітних послуг, зокрема кредитування, лізингу, консультацій з фінансових питань, інвестуванні та ін.

Україні для вирішення проблем фінансування необхідно використовувати позитивний досвід країн з ринковою економікою. Так, у країнах ЄС для фінансування малого і середнього бізнесу залучають спеціальні фонди, такі як Соціальний фонд і Фонд регіонального розвитку, а також асоціації малого бізнесу і торгово-промислові палати.

У США основним джерелом фінансування малого і середнього бізнесу при реалізації інвестиційно-інноваційних проектів є фонди та венчурні компанії.

В умовах кризової ситуації в Україні можливими шляхами фінансування малого та середнього бізнесу є факторингові та лізингові компанії.

Факторинг є найбільш ефективним для малого і середнього бізнесу, оскільки для нього характерні фінансові труднощі, викликані несвоєчасним погашенням боргів дебіторами і обмеженим доступом до джерел кредитування. Послуги факторингу включають елементи бухгалтерського, страхового, юридичного, рекламного, інформаційного і збутового обслуговування, що дозволяє постачальникам зосередитися на основних виробничих завданнях.

Лізинг є найбільш ефективним для бізнесу, учасники якого акумулюють грошові кошти для реалізації дорогих і довгострокових проектів. Цей вид послуг дозволяє отримувати в довгострокову оренду інноваційне обладнання. В умовах швидкого фізичного та морального старіння, лізинг може стати важливим чинником оновлення основних засобів підприємства.

Розглянемо основні відмінності факторингу та лізингу у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняння лізингу та факторингу

Ознака	Факторинг	Лізинг
Об'єкт операції	Рахунок-фактура	Майно
Термін кредитування	Кредитування на короткостроковий період (до 120 днів)	Кредитування на довгостроковий період (понад 10 років)
Спосіб фінансування	Факторингова компанія авансує оборотний капітал свого клієнта 70-90% суми боргу. Решта суми (за	Вся вартість угоди оплачується продавцеві лізингодавцем, а орендар

	вирахуванням відсотків і комісії) надходить на рахунок постачальника тільки після того, як покупець сплатить борг	платить останньому орендні платежі протягом терміну, зазначеного в договорі лізингу
Можливі ризики	Фірма-фактор може залишити за собою право регресу до кредитору або відмовитися від нього, але в останньому випадку вона буде нести валютні та політичні ризики	Ризики несе орендодавець або лізингодавець, що залежить від умов укладеного договору лізингу
Додаткові послуги	Послуги факторингу можуть включати додаткове бухгалтерське, юридичне, страхове, збутовий, інформаційне та ін. Обслуговування клієнта	Послуги лізингу можуть супроводжуватися сервісним, ремонтним, страховим та ін. Обслуговуванням
Можливість перепродажу	Фірма-фактор не може перепродати факторинговий актив	Орендоване обладнання можливо передати іншому орендарю
Необхідні гарантії	Факторингова компанія не вимагає від кредитора поручительства третіх осіб.	Лізингодавець не вимагає від кредитора поручительства третіх осіб
Вид застави	Передбачає кредитування під своє право грошової вимоги, яке вже існує або виникне в майбутньому, але чітко позначено в договорі факторингу	Передбачає кредитування під орендоване майно

*сформовано автором на основі джерел [1;2;4].

Для розв'язання проблем у сфері фінансування малого та середнього бізнесу слід розробити та реалізувати такі заходи: розвиток фондового ринку; вдосконалення інфраструктури фінансово-кредитного ринку; розвиток венчурного бізнесу; посилення співпраці з міжнародними організаціями та фондами, які підтримують та забезпечують розвиток малого та середнього бізнесу як із боку банківських установ, так і державних регулюючих органів; збільшення коштів, які передбачені у державному бюджеті на компенсацію відсотків, сплачених суб'єктами господарювання комерційним банкам за кредитами, що отримані на реалізацію інвестиційних проектів [3].

Висновки. У сучасних умовах господарювання необхідним є покращання інвестиційного клімату малого та середнього бізнесу, створення прозорої, стабільної системи національного законодавства для залучення іноземного капіталу в Україну та залучення коштів із зовнішніх джерел фінансування.

Література

1. Ключнікова М. В. Лізинг як форма позичкового інвестування / М. В. Ключнікова // Економіка підприємства: теорія та практика : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. 21 жовт. 2010 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Г. О. Швиданенко (відп. за вип.) [та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2010. – С. 140–142.
2. Кузьменко О. М. Сутність факторингу як засобу фінансування суб'єктів господарювання / О. М. Кузьменко // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана" ; відп. ред. А. М. Мороз. – К. : КНЕУ, 2009. – Вип. № 13. – С. 233-239.
3. Ломачинська І.А. Формування джерел фінансового забезпечення розвитку суб'єктів малого підприємництва / І.А. Ломачинська // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2012. – Т. 17. – Вип. 3–4. – С. 37–43.
4. . Факторинг і форфейтинг: у чому різниця?: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankografo.com/factoring-i-forfeyting-u-chomu-riznitsya.html>